

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 20.05.1998

COM(1998) 295 τελικό

98/0193 (CNS)

Πρόταση
ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την εξασφάλιση ελαχίστου επιπέδου πραγματικής
φορολόγησης των εισοδημάτων της αποταμίευσης
υπό μορφή τόκων στην Κοινότητα

(υποβληθείσα από την Επιτροπή στο Συμβούλιο)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γενικές παρατηρήσεις

1. Στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 5ης Νοεμβρίου 1997¹ με τίτλο «Ένα πακέτο μέτρων για την αντιμετώπιση του επιζήμιου φορολογικού ανταγωνισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση» επισημαίνεται η ανάγκη συντονισμένης δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την αντιμετώπιση του επιζήμιου φορολογικού ανταγωνισμού, προκειμένου να επιτευχθούν ορισμένοι στόχοι, όπως ο περιορισμός των στρεβλώσεων που εξακολουθούν να υπάρχουν στην εσωτερική αγορά, η αποφυγή σημαντικών απωλειών φορολογικών εσόδων και ο προσανατολισμός των φορολογικών συστημάτων σε κατευθύνσεις που ενισχύουν την απασχόληση. Το Συμβούλιο Ecofin της 1ης Δεκεμβρίου 1997² πραγματοποίησε ευρεία συζήτηση βάσει της ανακοίνωσης αυτής· εξέφρασε τη συμφωνία του για το ψήφισμα σχετικά με έναν κώδικα δεοντολογίας στον τομέα της φορολογίας των επιχειρήσεων, ενέκρινε ένα κείμενο σχετικά με τη φορολογία των αποταμιεύσεων, ως βάση μιας οδηγίας στον εν λόγω τομέα, και έκρινε ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να του υποβάλει πρόταση οδηγίας σχετικά με τις πληρωμές τόκων και δικαιωμάτων μεταξύ επιχειρήσεων. Δίδοντας συνέχεια στη συμφωνία της 1ης Δεκεμβρίου, η Επιτροπή εξέδωσε στις 4 Μαρτίου 1998³ πρόταση οδηγίας σχετικά με ένα κοινό καθεστώς για τις πληρωμές τόκων και δικαιωμάτων που πραγματοποιούνται μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων διαφόρων κρατών μελών. Η παρούσα έκθεση πραγματεύεται την πρόταση οδηγίας για τη διασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου πραγματικής φορολόγησης των εισοδημάτων από αποταμιεύσεις στην Κοινότητα.
2. Το πρόβλημα της διασφάλισης ενός ελάχιστου επιπέδου πραγματικής φορολόγησης των τόκων στην Κοινότητα άρχισε να γίνεται αντιληπτό με μεγαλύτερη οξύτητα καθώς σημειωνόταν πρόοδος στον τομέα της ελευθέρωσης των κινήσεων κεφαλαίων. Όπως προβλέπεται στην οδηγία του Συμβουλίου 88/361/ΕΟΚ της 24ης Ιουνίου 1988⁴, που επέτρεψε την πλήρη ελευθέρωση των κινήσεων κεφαλαίων, η Επιτροπή υπέβαλε στις 10 Φεβρουαρίου 1989 πρόταση οδηγίας στο Συμβούλιο σχετικά με σύστημα παρακράτησης φόρου στην πηγή επί των τόκων⁵. Η πρόταση αυτή, η οποία αποσκοπούσε στη θέσπιση ενός ενιαίου καθεστώτος παρακράτησης φόρου στην πηγή σε ολόκληρο το έδαφος της Κοινότητας, δεν έγινε ομόφωνα αποδεκτή από τα κράτη μέλη στο Συμβούλιο. Αποσύρεται ταυτόχρονα με την υποβολή της παρούσας πρότασης.
3. Η δυνατότητα της μη φορολόγησης των διασυνοριακών τόκων στην Κοινότητα αποτελεί την αιτία οικονομικών στρεβλώσεων που δεν συμβιβάζονται με την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Ο ευρωπαϊκός χρηματοπιστωτικός χώρος, που επιτεύχθηκε χάρη στην ελευθέρωση των κινήσεων κεφαλαίων, δεν μπορεί να αναπτύξει πλήρως τις θετικές του συνέπειες, εάν οι αποφάσεις των αποταμιευτών λαμβάνονται σε συνάρτηση με τη δυνατότητα μη καταβολής του

¹ COM(97) 564 τελικό της 5ης Νοεμβρίου 1997.

² EE C 2, 6.1.1998, σ. 1.

³ COM(1998) 67 τελικό της 4ης Μαρτίου 1998 και EE C 123, 22.4.1998, σ. 9.

⁴ EE L 178, 8.7.1988, σ. 5.

⁵ COM(89) 60 τελικό και EE C 141, 7.6.1989, σ. 5.

φόρου και όχι κατόπιν της σύγκρισης μεταξύ των εναλλακτικών επενδυτικών λύσεων, συνεκτιμώντας τα εγγενή τους πλεονεκτήματα. Η ανάγκη κοινοτικής δράσης για την εξάλειψη των εν λόγω οικονομικών στρεβλώσεων καθίσταται επιτακτικότερη εν όψει της έναρξης του τρίτου σταδίου της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, η οποία θα διευκολύνει περαιτέρω τη διασυνοριακή επένδυση των αποταμιεύσεων.

4. Η αυστηρή δημοσιονομική πολιτική που απαιτείται από τα κράτη μέλη καθιστά εξάλλου ολοένα και λιγότερο ανεκτή την εξαφάνιση φορολογικών βάσεων που συνδέεται με την απουσία εξασφάλισης ενός ελάχιστου επιπέδου πραγματικής φορολόγησης της διασυνοριακής επένδυσης των αποταμιεύσεων. Στο πλαίσιο αυτό, η απουσία εξασφάλισης ενός ελάχιστου επιπέδου πραγματικής φορολόγησης της διασυνοριακής επένδυσης των αποταμιεύσεων αποτελεί επίσης εμπόδιο στην προσπάθεια των κρατών μελών να εξισορροπήσουν τις φορολογικές επιβαρύνσεις των διαφόρων συντελεστών της παραγωγής και να επιτύχουν κατ'αυτόν τον τρόπο τη μείωση των υποχρεωτικών εισφορών επί των εισοδημάτων από την εργασία, γεγονός που θα είχε ασφαλώς θετικές συνέπειες για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την απορρόφηση της ανεργίας.

Το μοντέλο συνύπαρξης

5. Τηρουμένων των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και σύμφωνα με τη συμφωνία του Συμβουλίου Ecofin της 1ης Δεκεμβρίου 1997, η πρόταση βασίζεται στο λεγόμενο μοντέλο «συνύπαρξης», στο πλαίσιο του οποίου κάθε κράτος μέλος εφαρμόζει την παρακράτηση φόρου στην πηγή ή παρέχει στα άλλα κράτη μέλη πληροφορίες σχετικά με τα εισοδήματα από αποταμιεύσεις. Το πλεονέκτημα του μοντέλου συνύπαρξης έγκειται στο γεγονός ότι τα κράτη μέλη που θα ήταν πρόθυμα να εφαρμόσουν μία από τις δύο αυτές μεθόδους ενδέχεται να έχουν προβλήματα για την εφαρμογή της άλλης, γεγονός που καθιστά εξαιρετικά δύσκολη τη θέσπιση ενός ενιαίου καθεστώτος στο σύνολο της Κοινότητας.
6. Προβλέφθηκε επίσης η δυνατότητα να επιτραπεί στα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το καθεστώς παρακράτησης φόρου στην πηγή να εφαρμόζουν επιπλέον τα μέτρα ανταλλαγής πληροφοριών που προβλέπονται ενδεχομένως στις εθνικές διατάξεις ή στις διμερείς συμφωνίες που έχουν συνάψει με άλλα κράτη μέλη.
7. Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας περιορίστηκε στους τόκους που καταβάλλονται σε κάθε κράτος μέλος στα φυσικά πρόσωπα που κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος. Καλύπτονται όλοι οι διασυνοριακοί τόκοι που καταβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα στην Κοινότητα, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο τόπος εγκατάστασης του οφειλέτη των τόκων.
8. Δεδομένου ότι στόχος είναι να διασφαλιστεί ένα ελάχιστο επίπεδο πραγματικής φορολόγησης των διασυνοριακών τόκων που εισπράττουν οι κάτοικοι κάθε κράτους μέλους, ήταν απαραίτητο να προβλεφθεί ότι τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το καθεστώς παροχής πληροφοριών υποχρεούνται να διαβιβάζουν τις πληροφορίες αυτές σε όλα τα άλλα κράτη μέλη, καθώς τα κράτη αυτά συγκεντρώνουν, όπως είναι φυσικό, μόνο τις πληροφορίες που αφορούν τους δικούς τους κατοίκους.
9. Ωστόσο, λόγω των διαφορετικών επιπέδων φορολογίας των κατοίκων των διαφόρων κρατών μελών, είναι δύσκολο να προσδιοριστεί ένας ελάχιστος συντελεστής παρακράτησης φόρου στην πηγή ανταποκρινόμενος, από την άποψη

όλων των κρατών μελών, στο αίτημα της ελάχιστης πραγματικής φορολόγησης των εισοδημάτων από αποταμιεύσεις. Δεν θα ήταν σκόπιμο να καθοριστεί σε πολύ χαμηλό επίπεδο η παρακράτηση φόρου στην πηγή διότι, καίτοι αυτή η παρακράτηση δεν έχει χαρακτήρα πλήρους απαλλαγής από τις σχετικές υποχρεώσεις, θα μπορούσε στην πράξη να τον αποκτήσει, εάν ο δικαιούχος δεν δηλώνει στη χώρα κατοικίας του τα εισπραττόμενα εισοδήματα. Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών χρηματαγορών και ο κίνδυνος να ενθαρρυνθεί η επένδυση των αποταμιεύσεων εκτός της Κοινότητας, σε περίπτωση που καθορισθεί υπερβολικά υψηλός συντελεστής παρακράτησης φόρου στην πηγή.

10. Η Επιτροπή έκρινε ότι μπορεί να δοθεί μια εξισορροπημένη λύση στο θέμα του καθορισμού του συντελεστή παρακράτησης φόρου στην πηγή, εάν ο συντελεστής αυτός ανερχόταν σε ελάχιστο επίπεδο 20%, σε συνδυασμό με έναν διορθωτικό μηχανισμό που θα επιτρέπει στον δικαιούχο, κατόπιν δικής του πρωτοβουλίας και χωρίς να θίγεται το τραπεζικό απόρρητο, να φορολογηθεί σύμφωνα με τους κανόνες του κράτους μέλους κατοικίας του. Ο διορθωτικός αυτός μηχανισμός βασίζεται στην έκδοση ενός πιστοποιητικού από τη φορολογική διοίκηση του κράτους κατοικίας, στο οποίο βεβαιώνεται ότι ο δικαιούχος έχει ενημερώσει την διοίκηση αυτή σχετικά με το ύψος των προς είσπραξη τόκων.
11. Εν συντομία, το μοντέλο «συνύπαρξης», όπως παρουσιάζεται στην πρόταση, προβλέπει ότι κάθε κράτος μέλος μπορεί να επιλέξει μεταξύ δύο καθεστώτων, του καθεστώτος παροχής πληροφοριών (παροχή πληροφοριών σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος του οποίου είναι κάτοικος ο δικαιούχος) και του καθεστώτος παρακράτησης φόρου στην πηγή (παρακράτηση φόρου στην πηγή με συντελεστή 20%). Επαφίεται σε κάθε κράτος μέλος να επιλέξει ένα και το αυτό καθεστώς μεταξύ των δύο δυνατών καθεστώτων και να εφαρμόζει το καθεστώς αυτό σε όλες τις πληρωμές τόκων που πραγματοποιούνται στο έδαφός του σε κατοίκους οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους. Εξάλλου, ο πραγματικός δικαιούχος που εισπράττει μια πληρωμή σε ένα κράτος μέλος το οποίο έχει επιλέξει το καθεστώς της παρακράτησης φόρου στην πηγή μπορεί να επιτύχει την εφαρμογή μιας παραλλαγής του εν λόγω καθεστώτος μέσω του μηχανισμού του πιστοποιητικού· πράγματι, ο εν λόγω δικαιούχος μπορεί να φορολογηθεί αποκλειστικά στο κράτος μέλος φορολογικής του κατοικίας, κατά τον ίδιο τρόπο που φορολογείται ένας δικαιούχος που εισπράττει μια πληρωμή σε κράτος μέλος που έχει επιλέξει το καθεστώς της παροχής πληροφοριών.
12. Η αποτελεσματικότητα οποιουδήποτε μέτρου που αποσκοπεί στη διασφάλιση της πραγματικής φορολογίας των εισοδημάτων από αποταμιεύσεις δεν μπορεί να εξασφαλιστεί χωρίς τη συνεργασία των φορέων της αγοράς. Στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας, η οποία βασίζεται στη συνύπαρξη του καθεστώτος παρακράτησης φόρου στην πηγή και του καθεστώτος παροχής πληροφοριών, καθώς και στον περιορισμό του πεδίου εφαρμογής στους τόκους που καταβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα μη κατοίκους, ο φορέας πληρωμής των τόκων είναι ο φορέας της αγοράς που είναι περισσότερο από κάθε άλλον σε θέση να εκτελέσει τα απαιτούμενα μέτρα κατά τρόπο αποτελεσματικό.
13. Πράγματι, ο φορέας πληρωμής μπορεί να διαπιστώσει, κατά τρόπο απλό και με μικρό κόστος, εάν καταβάλλεται τόκος σε ένα φυσικό πρόσωπο και να ζητήσει από τον τελευταίο να του παράσχει μια απόδειξη σχετικά με τη φορολογική του κατοικία. Εξαιρουμένων των περιπτώσεων των τόκων που προέρχονται από τραπεζικούς λογαριασμούς και καταθέσεις, ο οφειλέτης σπάνια έρχεται σε επαφή

με τους δικαιούχους και θα του ήταν δύσκολο να τους διακρίνει. Επιπλέον, η απουσία επαφής με τους δικαιούχους καθιστά πολύ περιπλοκότερη και δαπανηρότερη την ανάθεση αυτού του ρόλου στον οφειλέτη στα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το σύστημα της παροχής πληροφοριών.

14. Το γεγονός ότι ανατίθεται στο φορέα πληρωμής η ανάθεση καθηκόντων έχει επίσης ως συνέπεια ότι περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής οι τόκοι που απορρέουν από τίτλους εκδιδόμενους από οφειλέτες εγκατεστημένους εκτός της Κοινότητας, εφόσον οι τόκοι αυτοί καταβάλλονται σε ένα από τα κράτη μέλη σε φυσικό πρόσωπο κάτοικο άλλου κράτους μέλους. Συνεπώς, η δραστηριότητα έκδοσης των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων επηρεάζεται πολύ λιγότερο, όσον αφορά τον ανταγωνισμό με εξωκοινοτικούς εκδότες τίτλων, από ό,τι εάν ανατίθετο στον οφειλέτη ο καθοριστικός ρόλος που προέβλεπε η πρόταση οδηγίας που υπέβαλε η Επιτροπή στις 10 Φεβρουαρίου 1989. Η νέα προσέγγιση, η οποία βασίζεται στην ανάθεση της ευθύνης στο φορέα πληρωμής, καθώς και η εφαρμογή της οδηγίας μόνο στις πληρωμές προς φυσικά πρόσωπα που κατοικούν σε άλλα κράτη μέλη, επιτρέπει ειδικότερα να περιοριστούν κατά πολύ οι επιπτώσεις των προτεινόμενων μέτρων στην αγορά ευρωομολογίων. Επισημαίνεται ότι η αγορά αυτή τροφοδοτείται κυρίως από τις επενδύσεις των θεσμικών επενδυτών και κατά ένα μέρος από τις επενδύσεις των ιδιωτών επενδυτών που δεν κατοικούν στην Κοινότητα. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η νέα αυτή κατεύθυνση της οδηγίας δεν δικαιολογεί την εξαίρεση των ευρωομολογίων από το πεδίο εφαρμογής της, ενώ ήταν προαιρετική στην πρόταση του 1989.
15. Το Συμβούλιο, στο πλαίσιο των αποφάσεών του της 1ης Δεκεμβρίου 1997 για τη φορολόγηση της αποταμίευσης, έκρινε ότι στις διατάξεις της οδηγίας πρέπει να ληφθεί υπόψη η ανάγκη να διαφυλαχθεί η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών χρηματαγορών και τόνισε ότι οι βασικές αρχές της οδηγίας θα πρέπει να υιοθετηθούν σε όσο το δυνατόν ευρύτερη βάση. Για το σκοπό αυτό, η Κοινότητα οφείλει να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τους κυριότερους εμπορικούς της εταίρους μεταξύ των τρίτων χωρών, είτε σε διμερή βάση, είτε σε πολυμερές επίπεδο, προκειμένου να διασφαλιστεί η πραγματική φορολόγηση των εισοδημάτων της αποταμίευσης -τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας οδηγίας- που καταβάλλονται σε φορολογικούς κατοίκους των κρατών μελών από φορείς πληρωμής εγκατεστημένους στις εν λόγω τρίτες χώρες. Εξάλλου, τα κράτη μέλη οφείλουν να δεσμευθούν, για τους ίδιους λόγους, ότι θα προωθήσουν την εφαρμογή διατάξεων ισοδύναμων με εκείνες της παρούσας οδηγίας στα εδάφη που δεν θα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της. Ιδιαίτερα, τα κράτη μέλη που έχουν εξαρτώμενα ή συνδεδεμένα εδάφη ή έχουν ιδιαίτερες αρμοδιότητες ή φορολογικά προνόμια σε άλλα εδάφη οφείλουν να δεσμευθούν, ενδεχομένως στο πλαίσιο των συνταγματικών τους διατάξεων, ότι θα εξασφαλίσουν την εφαρμογή, στα προαναφερθέντα εδάφη, διατάξεων ισοδύναμων με εκείνες της οδηγίας. Για το σκοπό αυτό, και παράλληλα με τη συζήτηση σχετικά με την παρούσα οδηγία, οι προαναφερθείσες δεσμεύσεις θα πρέπει να λάβουν τη μορφή απόφασης των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνερχομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, με βάση το υπόδειγμα που προτείνεται από κοινού με την πρόταση οδηγίας (βλ. παράρτημα).

II. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

Άρθρο 1

1. Στόχος της οδηγίας είναι να εξασφαλιστεί ένα ελάχιστο επίπεδο φορολόγησης των εισοδημάτων από αποταμιεύσεις. Η οδηγία εφαρμόζεται στους τόκους που εισπράττονται από φυσικά πρόσωπα που έχουν τη φορολογική τους κατοικία εντός της Κοινότητας, αλλά σε διαφορετικό κράτος μέλος από αυτό στο οποίο καταβάλλονται οι τόκοι.
2. Η οδηγία εφαρμόζεται στους τόκους που καταβάλλονται στο έδαφος των κρατών μελών, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασης του δανειολήπτη. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσει ότι οι φορείς πληρωμής τόκων που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του εκτελούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται για την εφαρμογή της οδηγίας.

Άρθρο 2

Η οδηγία βασίζεται στη συνύπαρξη δύο καθεστώτων, του καθεστώτος της παροχής πληροφοριών και του καθεστώτος της παρακράτησης φόρου στην πηγή. Κάθε κράτος μέλος στο οποίο καταβάλλονται οι τόκοι πρέπει να επιλέξει το ένα από τα δύο καθεστώτα και το επιλεγέν καθεστώς εφαρμόζεται σε όλους τους τόκους που καταβάλλονται στο έδαφός του σε κατοίκους οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους.

Άρθρο 3

- α) Ορισμός του *πραγματικού δικαιούχου*

Πρόκειται για κάθε φυσικό πρόσωπο που εισπράττει τόκους για ίδιο λογαριασμό. Τούτο σημαίνει ότι από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας εξαιρούνται οι πληρωμές τόκων υπέρ νομικών προσώπων ή εταιρειών, καθώς και οι πληρωμές τόκων σε φυσικά πρόσωπα που τους εισπράττουν για λογαριασμό τρίτου, ενεργώντας υπό την επαγγελματική ιδιότητα του αντιπροσώπου, του καταπιστευματοδόχου ή του εξουσιοδοτημένου προσώπου.

- β) Ορισμός του *φορέα πληρωμής*

Στόχος του ορισμού αυτού είναι να διασφαλιστεί ο καθορισμός ενός μόνο φορέα πληρωμής στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- όταν η καταβολή τόκων υπέρ του πραγματικού δικαιούχου πραγματοποιείται άμεσα από τον οφειλέτη, ο τελευταίος είναι και ο φορέας πληρωμής·
- αντίθετα, όταν ο οφειλέτης αναθέτει σε έναν άλλο οικονομικό φορέα την πληρωμή στον πραγματικό δικαιούχο, ο φορέας αυτός είναι ο φορέας πληρωμής·
- ως φορέας πληρωμής ορίζεται επίσης το πρόσωπο το οποίο, στο πλαίσιο επιχειρηματικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας, καταβάλλει στους πελάτες του τόκους που προέρχονται από την καταπιστευματική διαχείριση της περιουσίας των τελευταίων.

Όταν η πληρωμή τόκων πραγματοποιείται μέσω μιας πλειάδας μεσαζόντων, εγκατεστημένων ενδεχομένως σε διαφορετικά κράτη ή εδάφη, ως "πληρωμή τόκων" νοείται μόνο η πράξη με την οποία καταβάλλονται οι τόκοι προς άμεσο όφελος του πραγματικού δικαιούχου και ως "φορέας πληρωμής" νοείται μόνο το τελευταίο πρόσωπο που είναι εγκατεστημένο στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και προβαίνει στην πράξη αυτή.

γ) Ορισμός σχετικά με τη φορολογική κατοικία

Για να καταστεί δυνατή η επίλυση ενδεχόμενων διαφορών κατά τον καθορισμό της φορολογικής κατοικίας μεταξύ ή περισσότερων κρατών μελών, το άρθρο προβλέπει την εφαρμογή διαδοχικών κριτηρίων καθορισμού της φορολογικής κατοικίας για τους σκοπούς της οδηγίας.

δ) Ορισμός της αρμόδιας αρχής

Αρμόδιες αρχές είναι οι αρχές που ορίζονται στο άρθρο 1, παράγραφος 5 της οδηγίας του συμβουλίου 77/799/ΕΟΚ της 19ης Δεκεμβρίου 1977 σχετικά με την αμοιβαία συνδρομή των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών στον τομέα των άμεσων και έμμεσων φόρων⁶.

Άρθρο 4

Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, εναπόκειται στα κράτη μέλη να καθορίσουν την καταλληλότερη μέθοδο για τον προσδιορισμό των πραγματικών δικαιούχων και του τόπου φορολογικής τους κατοικίας. Η μέθοδος προσδιορισμού που θα αποφασίσει κάθε κράτος θα εφαρμόζεται από τους φορείς της αγοράς: συνεπώς, η μέθοδος αυτή δεν θα έπρεπε να είναι πολύ δεσμευτική – τουλάχιστον για τις πιο συνηθισμένες πράξεις και για τις πράξεις που επιδέχονται δυσκολότερα καταχρήσεις -, τηρώντας ταυτόχρονα ένα επίπεδο αποτελεσματικότητας που επιτρέπει την επίτευξη του στόχου της οδηγίας.

Άρθρο 5

- α) Η έκφραση απαιτήσεις κάθε είδους" περιλαμβάνει ασφαλώς τις καταθέσεις και εγγυήσεις τοις μετρητοίς. Οι ομολογίες που δίνουν το δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη πρέπει να θεωρηθούν ως έντοκοι τίτλοι και όχι ως μερίσματα, εκτός εάν τα δανεισθέντα κεφάλαια πράγματι επιμερίζουν τους κινδύνους που διατρέχει ο οφειλέτης.
- β) Ακόμη και εάν ο πολύ ευρύς ορισμός που προβλέπεται στο σημείο α) αρκούσε για να μην υπάρχουν αμφιβολίες ως προς την ένταξη στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας των εισοδημάτων από ομολογίες χωρίς τοκομερίδια και παρόμοιες απαιτήσεις, κρίθηκε σκόπιμο να διευκρινισθεί ότι η αύξηση της αξίας των απαιτήσεων αυτών αποτελεί εισόδημα για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Αυτή η αύξηση της αξίας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας όταν καταβάλλεται από τον φορέα πληρωμής κατά την εξόφληση της απαίτησης ή του αντίστοιχου τίτλου.

⁶ Δημοσιεύθηκε στην ΕΕ L 336 της 27ης Δεκεμβρίου 1977, σ. 15 και στη συνέχεια τροποποιήθηκε από τις οδηγίες του Συμβουλίου 79/1070/ΕΟΚ της 6ης Δεκεμβρίου 1979 (ΕΕ L 331, 27.12.1979, σ. 8) και 92/12/ΕΟΚ της 25ης Φεβρουαρίου 1992 (ΕΕ L 76, 23.3.1992, σ. 1) και τελευταία από την Πράξη προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας (απόφαση 95/1/ΕΚ, ΕΕ L 1, 1.1.1995, σ. 1).

- γ) Το άρθρο αυτό θεωρεί επίσης ως τόκους για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας τα εισοδήματα από αποταμιεύσεις που εισπράττονται έμμεσα, δια μέσου των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, επί τίτλων που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις. Για να προσδιοριστούν οι σχετικοί οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων, ορίστηκε ρητά, σε σχέση με τη σύνθεση των επενδυθέντων κεφαλαίων, ένα ενιαίο κριτήριο για τον προσδιορισμό των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων των οποίων τα έσοδα θεωρούνται ως τόκοι κατά την είσπραξή τους από τους συμμετέχοντες.
- δ) Για να προληφθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού μεταξύ συγκρίσιμων χρηματοπιστωτικών μέσων, τα κεφαλαιοποιημένα έσοδα των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, οι οποίοι έχουν επενδύσει άνω του 50% των κεφαλαίων τους σε ομολογίες και παρόμοιους τίτλους, θεωρήθηκαν με τη σειρά τους ως τόκοι για τους συμμετέχοντες που μπορούν να εισπράξουν το κέρδος κατά την εκχώρηση ή εξόφληση των μεριδίων τους.

Άρθρο 6

Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αποτελείται από το έδαφος επί του οποίου έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της συνθήκης ΕΚ, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 227 της εν λόγω συνθήκης.

Άρθρο 7

1. Κατά την εφαρμογή του καθεστώτος παροχής πληροφοριών, κάθε κράτος μέλος πρέπει να παρέχει τις προβλεπόμενες πληροφορίες, χωρίς την προϋπόθεση της αμοιβαιότητας, σε κάθε άλλο κράτος μέλος στο οποίο έχει την κατοικία του ο πραγματικός δικαιούχος.
2. Η παράγραφος αυτή υποδεικνύει τις πληροφορίες που πρέπει να κοινοποιούνται σε κάθε περίπτωση από τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το καθεστώς παροχής πληροφοριών. Αυτά τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να παρέχουν και άλλες πληροφορίες.
3. Η παροχή πληροφοριών μόνον κατόπιν αιτήσεως δεν θα ήταν σύμφωνη με το στόχο της οδηγίας, διότι δεν θα εξασφάλιζε τη δυνατότητα φορολόγησης των τόκων.
4. Διευκρινίζεται ότι οι συνέπειες του άρθρου 8 της οδηγίας 77/799/ΕΟΚ δεν εκτείνονται στις πληροφορίες που παρέχονται στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας. Είναι φανερό ότι η ενδεχόμενη επίκληση των διατάξεων του εν λόγω άρθρου από τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το καθεστώς της παροχής πληροφοριών θα εμπόδιζε ασφαλώς την επίτευξη του στόχου της παρούσας οδηγίας. Η παροχή πληροφοριών μόνο σε βάση αμοιβαιότητας (δυνατότητα που προβλέπεται στην τρίτη παράγραφο του ανωτέρω άρθρου) θα επέτρεπε για παράδειγμα στους κατοίκους ορισμένων κρατών μελών (εκείνων που δεν μπορούν να διαβιβάσουν πληροφορίες) να αποφεύγουν πλήρως τη φορολογία επί των διασυνοριακών τόκων.

Άρθρο 8

1. Ο καθορισμός του ελάχιστου συντελεστή στο 20% δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη που το επιθυμούν να εφαρμόσουν υψηλότερο συντελεστή. Η απαγόρευση διενέργειας άλλων παρακρατήσεων φόρου στην πηγή επί των πληρωμών των τόκων που καλύπτονται από την οδηγία ισχύει για όλα τα κράτη μέλη (συμπεριλαμβανομένων όσων επιλέξουν το καθεστώς της παροχής πληροφοριών στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας).
2. Σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, η παρακράτηση φόρου στην πηγή από το κράτος μέλος όπου εκτελείται η πληρωμή δεν είναι καταρχήν οριστική και δεν έχει ως αποτέλεσμα την πλήρη απαλλαγή του δικαιούχου από τις φορολογικές υποχρεώσεις που έχει στη χώρα κατοικίας του. Η παρακράτηση φόρου στην πηγή αποτελεί μια πρακτική λύση που επιτρέπει ένα ελάχιστο επίπεδο πραγματικής φορολόγησης των διασυνοριακών τόκων που καταβάλλονται στην Κοινότητα. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται επίσης όταν ο δικαιούχος μπορεί να αποδείξει, μέσω ενός πιστοποιητικού, ότι έχει ενημερώσει τη φορολογική διοίκηση της χώρας του για την είσπραξη εισοδημάτων σε άλλο κράτος μέλος: θεωρήθηκε ότι στην περίπτωση αυτή η παρακράτηση φόρου στην πηγή δεν είναι απαραίτητη, διότι είναι δυνατή η φορολόγηση στο κράτος μέλος κατοικίας του δικαιούχου.
3. Στα κράτη μέλη που θα επιλέξουν το καθεστώς της παρακράτησης φόρου στην πηγή δίνεται η δυνατότητα να διαθέτουν στο κράτος μέλος φορολογικής κατοικίας του δικαιούχου πληροφορίες σχετικά με την πληρωμή τόκων που υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου. Αυτή η παροχή πληροφοριών, που μπορεί να βασίζεται σε εθνικές διατάξεις ή σε διμερείς συμβάσεις, δεν ρυθμίζεται από την παρούσα οδηγία, καίτοι αναγνωρίζεται ρητά το συμβιβασμό της με αυτήν.

Άρθρο 9

Στόχος του άρθρου αυτού είναι να προσδιοριστεί επακριβώς το περιεχόμενο των πληροφοριών που πρέπει να αναφέρονται στο πιστοποιητικό που χορηγείται από τις φορολογικές αρχές των κρατών μελών στον πραγματικό δικαιούχο των τόκων κατόπιν αίτησης του τελευταίου. Ο δικαιούχος μπορεί ασφαλώς να ζητήσει περισσότερα του ενός πιστοποιητικά από τη διοίκηση της χώρας του και τούτο όχι μόνο όταν έχει επενδύσει κεφάλαια σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη που εφαρμόζουν το καθεστώς της παρακράτησης φόρου στην πηγή, αλλά και όταν εισπράττει τόκους από περισσότερους του ενός φορείς στο ίδιο κράτος μέλος.

Άρθρο 10

1. Η παράγραφος αυτή υπενθυμίζει, στο πλαίσιο της οδηγίας, την υποχρέωση εξάλειψης της διπλής φορολόγησης των εισπραττόμενων τόκων.
2. Η παράγραφος αυτή θεσπίζει τη βασική αρχή κατά την οποία κάθε κράτος μέλος υποχρεούται, κατά τον καθορισμό του φόρου εισοδήματος που βαρύνει τους κατοίκους του, να λαμβάνει υπόψη την παρακράτηση φόρου που έχει διενεργηθεί σε άλλο κράτος μέλος κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Το βασικό κριτήριο που έχει υιοθετηθεί είναι το κριτήριο του «κανονικού καταλογισμού», που συνίσταται στη χορήγηση μείωσης φόρου η οποία δεν υπερβαίνει το χαμηλότερο από τα ακόλουθα δύο ποσά:

- το ποσό της παρακράτησης φόρου στην πηγή που ο δικαιούχος μπορεί να αποδείξει ότι πράγματι διενεργήθηκε στο κράτος μέλος όπου έχουν καταβληθεί οι τόκοι,
- το ποσοστό του οφειλόμενου από το δικαιούχο φόρου εισοδήματος που αντιστοιχεί, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του κράτους κατοικίας του δικαιούχου, στους τόκους επί των οποίων παρακρατήθηκε φόρος στην πηγή.

Μόνο το κράτος μέλος του φορέα πληρωμής υποχρεούται να χορηγήσει επιστροφές για την υπερβάλλουσα παρακράτηση φόρου, που δεν μπόρεσε να χρησιμοποιήσει ο πραγματικός δικαιούχος στο κράτος μέλος κατοικίας του.

3. Η παράγραφος αυτή υποδεικνύει τους ιδιαίτερους κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται, τόσο στο κράτος μέλος όπου έχουν καταβληθεί οι τόκοι, όσο και στο κράτος μέλος κατοικίας του δικαιούχου, προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι παρακρατήσεις φόρου στην πηγή, καθώς και κάθε άλλος άμεσος φόρος που έχει ήδη βαρύνει τα εισοδήματα των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων που αντιστοιχούν στους τόκους αυτούς. Οι ιδιαίτεροι αυτοί κανόνες αποσκοπούν να διασφαλίσουν την ουδετερότητα ως προς τη μεταχείριση της άμεσης επένδυσης των αποταμιεύσεων και της επένδυσης που πραγματοποιείται μέσω ενός οργανισμού συλλογικών επενδύσεων. Επαφίεται στα κράτη μέλη να καθορίσουν κριτήρια που δεν θα είναι υπερβολικά δεσμευτικά ώστε να είναι δυνατή η αιτιολογήση, εκ μέρους των πραγματικών δικαιούχων και των εγκατεστημένων στο έδαφός τους φορών πληρωμής, της φορολόγησης που έχει ήδη επιβαρύνει πραγματικά, στο επίπεδο των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, τα εισοδήματα που αντιστοιχούν στους καταβληθέντες τόκους.
 - α) Το σημείο αυτό αφορά τις πληρωμές τόκων που προέρχονται από κράτη μέλη που έχουν προτιμήσει το καθεστώς της παροχής πληροφοριών.
 - β) Προβλέφθηκαν ιδιαίτεροι κανόνες για τις πληρωμές που πραγματοποιούνται στα κράτη μέλη που θα προτιμήσουν το καθεστώς της παρακράτησης φόρου στην πηγή. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι ήδη καταβληθέντες φόροι συνυπολογίζονται από το κράτος μέλος κατοικίας σύμφωνα με το κριτήριο του «κανονικού καταλογισμού» (βλ. περιγραφή στην παράγραφο 2 ανωτέρω), η εφαρμογή της παρακράτησης φόρου στην πηγή με τον κανονικό συντελεστή, επιπλέον της φορολογίας που έχει ήδη επιβληθεί στην περίπτωση των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, θα είχε ως αποτέλεσμα τον πολλαπλασιασμό των περιπτώσεων στις οποίες οι καταβληθέντες φόροι δεν μπορούν να αφαιρεθούν στο σύνολό τους στο κράτος μέλος κατοικίας.
4. Οι διμερείς συμβάσεις που αποσκοπούν στην αποφυγή της διπλής φορολογίας χορηγούν συχνά το δικαίωμα φορολογίας, υπό μορφή παρακράτησης φόρου στην πηγή, στο κράτος όπου είναι εγκατεστημένος ο οφειλέτης, το οποίο δεν είναι απαραίτητα το κράτος μέλος στο οποίο καταβάλλονται οι τόκοι. Όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, το άρθρο 8 αποκλείει την παρακράτηση φόρων επί αυτής της βάσης. Ωστόσο, δεν ισχύει το ίδιο απαραίτητα στην περίπτωση των σχέσεων με τις τρίτες χώρες σχετικά με τους τίτλους που εκδίδονται στο έδαφός τους. Προκειμένου να αποφευχθούν οι περιπτώσεις διπλής φορολογίας, προβλέφθηκε ένας μηχανισμός ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ήδη διενεργηθείσες παρακρατήσεις φόρου στην πηγή για τον υπολογισμό της παρακράτησης φόρου στην πηγή που πρέπει να διενεργείται βάσει της παρούσας

οδηγίας. Είναι έργο των κρατών μελών που εφαρμόζουν το καθεστώς παρακράτησης φόρου στην πηγή, κάθε κράτος για τις πληρωμές τόκων που πραγματοποιούνται στο έδαφός του, να προσδιορίσουν τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων ο δικαιούχος θα μπορεί να απαιτήσει από τον φορέα πληρωμής να συνυπολογίσει τις ήδη διενεργηθείσες παρακρατήσεις φόρου.

Άρθρο 11

Η Κοινότητα αρχίζει διαπραγματεύσεις με τους κυριότερους εμπορικούς της εταίρους μεταξύ των τρίτων χωρών, είτε σε διμερή βάση, είτε σε πολυμερές επίπεδο, προκειμένου να διασφαλιστεί η πραγματική φορολόγηση των εισοδημάτων της αποταμίευσης -τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας οδηγίας- που καταβάλλονται σε φορολογικούς κατοίκους των κρατών μελών από φορείς πληρωμής εγκατεστημένους στις εν λόγω τρίτες χώρες.

Άρθρο 12

Η παράγραφος 1 καθορίζει το χρονοδιάγραμμα για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι πρέπει να δοθεί χρόνος στους φορείς πληρωμής για να προσαρμόσουν τις διαδικασίες τους όσον αφορά την εφαρμογή των καθεστώτων που προβλέπονται στην οδηγία, κρίθηκε σκόπιμο να μεσολαβήσει ένα διάστημα μεταξύ της έκδοσης και της έναρξης ισχύος των εθνικών διατάξεων. Η κοινοποίηση στην Επιτροπή των εθνικών διατάξεων που θα εκδοθούν, πριν από την έναρξη ισχύος τους, αποσκοπεί να διασφαλίσει την ορθή εφαρμογή της οδηγίας.

Η παράγραφος 2 περιλαμβάνει τους όρους που προβλέπονται συνήθως για την κοινοποίηση, από τα κράτη μέλη, των εθνικών διατάξεων που εκδίδονται για τη μεταφορά της οδηγίας.

Άρθρο 13

Η Επιτροπή εκτιμά ότι, όπως προκύπτει από τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Ecofin της 1ης Δεκεμβρίου 1997, το μοντέλο της συνύπαρξης αποτελεί το πρώτο βήμα για την πραγματική φορολόγηση των εισοδημάτων από αποταμιεύσεις στο σύνολο της Κοινότητας και ότι πρέπει να προβλεφθεί η επανεξέταση της κατάστασης προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον θα πρέπει να γίνουν περαιτέρω βήματα προόδου.

Πρόταση
ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την εξασφάλιση ελαχίστου επιπέδου πραγματικής
φορολόγησης των εισοδημάτων της αποταμίευσης
υπό μορφή τόκων στην Κοινότητα

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 100,
την πρόταση της Επιτροπής⁷,
τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁸,
τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁹,

Εκτιμώντας:

- (1) ότι η οδηγία 88/361/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 1988, για τη θέση σε εφαρμογή του άρθρου 67 της Συνθήκης¹⁰, προέβλεπε την από 1ης Ιουλίου 1990 πλήρη ελευθέρωση των κινήσεων κεφαλαίων που πραγματοποιούνται στην Κοινότητα μεταξύ των κατοίκων των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των άμεσων επενδύσεων, και ότι από την 1η Ιανουαρίου 1994 η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων θεσπίστηκε από τα άρθρα 73B έως 73Z της συνθήκης·
- (2) ότι τα εισοδήματα υπό μορφή τόκων από τις άμεσες επενδύσεις της αποταμίευσης είναι φορολογητέα εισοδήματα για τους κατοίκους όλων των κρατών μελών·
- (3) ότι δυνάμει του άρθρου 73Δ, παράγραφος 1, της συνθήκης τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να εφαρμόζουν τις οικείες διατάξεις της φορολογικής τους νομοθεσίας οι οποίες διακρίνουν μεταξύ φορολογουμένων που δεν βρίσκονται στην ίδια κατάσταση όσον αφορά την κατοικία τους ή τον τόπο όπου είναι επενδεδυμένα τα κεφάλαιά τους, καθώς και να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή παραβάσεων των εθνικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, ιδίως στον τομέα της φορολογίας·
- (4) ότι οι διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας των κρατών μελών που αποσκοπούν στην καταπολέμηση των καταχρήσεων ή της φοροδιαφυγής δεν πρέπει να αποτελούν, σύμφωνα με την παράγραφο 3, του άρθρου 73Δ της συνθήκης, ούτε μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ούτε συγκεκριμένο περιορισμό της ελεύθερης κίνησης των κεφαλαίων και των πληρωμών όπως ορίζεται στο άρθρο 73B της συνθήκης·

⁷ ΕΕ C

⁸ ΕΕ C

⁹ ΕΕ C

¹⁰ ΕΕ L 178, 8.7.1988, σ. 5.

- (5) ότι λόγω της έλλειψης συντονισμού των εθνικών φορολογικών καθεστώτων σχετικά με τη φορολογία των αποταμιεύσεων, ιδίως σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση των τόκων που εισπράττονται σε κάθε κράτος μέλος από μη κατοίκους, είναι σήμερα δυνατόν οι κάτοικοι των κρατών μελών να αποφεύγουν κάθε μορφή φορολογίας επί των τόκων που εισπράττουν σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος όπου κατοικούν·
- (6) ότι αυτή η δυνατότητα φοροαποφυγής προκαλεί οικονομικές στρεβλώσεις στις κινήσεις κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών που δεν συμβιβάζονται με την ύπαρξη της Εσωτερικής Αγοράς·
- (7) ότι, κατά το Συμβούλιο Ecofin της 1ης Δεκεμβρίου 1997 για θέματα φορολογικής πολιτικής¹¹, το Συμβούλιο στο πλαίσιο των συμπερασμάτων του σχετικά με τη φορολογία των αποταμιεύσεων, ενέκρινε τον στόχο της εξασφάλισης ενός ελάχιστου επιπέδου πραγματικής φορολόγησης των εισοδημάτων από αποταμιεύσεις στην Κοινότητα και αποφυγής των ανεπιθύμητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού· ότι συμφώνησε επί ορισμένων στοιχείων που αποτελούν τη βάση της παρούσας οδηγίας·
- (8) ότι, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που προβλέπονται στο άρθρο 3B της συνθήκης, ο στόχος που επιδιώκεται από την παρούσα οδηγία, δηλαδή η πραγματική φορολόγηση των εισοδημάτων από αποταμιεύσεις στο σύνολο της Κοινότητας, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται συνεπώς να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο· ότι η παρούσα οδηγία, ως ένα πρώτο βήμα για την επίτευξη του ανωτέρω στόχου, περιορίζεται στο ελάχιστο απαραίτητο και δεν υπερβαίνει το επίπεδο που απαιτείται για την επίτευξη αυτού του στόχου, καθότι εφαρμόζεται μόνο στους τόκους που καταβάλλονται από έναν φορέα πληρωμής εγκατεστημένο σε κράτος μέλος προς φυσικά πρόσωπα που είναι κάτοικοι άλλου κράτους μέλους·
- (9) ότι κατά τον ίδιο τρόπο, το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας πρέπει να περιοριστεί στους τόκους που απορρέουν από την επένδυση ενός κεφαλαίου και ότι για το λόγο αυτό, τα προβλήματα που σχετίζονται με τη φορολόγηση των συντάξεων και των ασφαλιστικών παροχών θα αποτελέσουν αντικείμενο ξεχωριστής εξέτασης για να ληφθούν, ενδεχομένως, ειδικές νομοθετικές πρωτοβουλίες·
- (10) ότι ο επιδιωκόμενος στόχος μπορεί να επιτευχθεί χάρη σε ένα μοντέλο συνύπαρξης, το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιλέξουν να εφαρμόζουν παρακράτηση φόρου στην πηγή επί των τόκων που καταβάλλονται στο έδαφός τους σε μη κατοίκους (καθεστώς της παρακράτησης φόρου), ενώ ταυτόχρονα επιτρέπει στο κράτος μέλος φορολογικής κατοικίας του πραγματικού δικαιούχου των τόκων να προβεί στη φορολόγηση χάρη στην κοινοποίηση των απαραίτητων πληροφοριών από το κράτος μέλος του φορέα πληρωμής (καθεστώς της παροχής πληροφοριών)·
- (11) ότι για λόγους ασφάλειας του δικαίου και διαφάνειας, πρέπει να προβλεφθεί ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν ένα μόνο και το αυτό καθεστώς για όλους τους τόκους που καταβάλλονται στο έδαφός τους σε μη φορολογικούς κατοίκους·
- (12) ότι τα κράτη μέλη, όταν επιλέγουν το ένα από τα δύο καθεστώτα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, πρέπει να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε ο εγκατεστημένος στο έδαφός τους φορέας πληρωμής να μπορεί να εκτελεί τα καθήκοντα που του ανατίθενται μέσω της παρούσας οδηγίας·

¹¹ ΕΕ C 2, 6.1.1998, σ. 1.

- (13) ότι πρέπει να διευκρινιστεί πως, όταν οι τόκοι δεν καταβάλλονται άμεσα στον πραγματικό δικαιούχο από τον οφειλέτη του τοκίζόμενου κεφαλαίου, ο φορέας πληρωμής του κράτους μέλους που εκπληρώνει τα ανωτέρω καθήκοντα είναι ο υπεύθυνος οικονομικός φορέας για την άμεση πληρωμή των τόκων στον πραγματικό δικαιούχο·
- (14) ότι η οδηγία 77/799/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1977 σχετικά με την αμοιβαία συνδρομή των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών στον τομέα της άμεσης και της έμμεσης φορολογίας¹², όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας, επιτρέπει σε κάποιο βαθμό στα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν τον ορθό προσδιορισμό του φόρου μέσω ενός μηχανισμού ανταλλαγής πληροφοριών·
- (15) ότι η αυτόματη ανταλλαγή των κατάλληλων πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τους τόκους τους οποίους αφορά η παρούσα οδηγία αποτελεί εκ των ων ουκ άνευ προϋπόθεση για την εφαρμογή του καθεστώτος παροχής πληροφοριών και ότι πρέπει να προβλεφθεί ότι τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το σύστημα αυτό δεν θα μπορούν να επικαλούνται τη δυνατότητα περιορισμού της ανταλλαγής πληροφοριών που αναφέρεται στο άρθρο 8 της οδηγίας 77/799/ΕΟΚ·
- (16) ότι πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε τα κράτη μέλη που θα προτιμήσουν το καθεστώς της παρακράτησης φόρου στην πηγή να εφαρμόζουν έναν ελάχιστο πραγματικό συντελεστή για αυτή την παρακράτηση και να διασφαλιστεί ότι αυτή η παρακράτηση θα διενεργείται μόνο άπαξ στην Κοινότητα·
- (17) ότι, όταν ο τόκοι καταβάλλονται από έναν φορέα πληρωμής εγκατεστημένο σε κράτος μέλος που έχει επιλέξει το καθεστώς της παρακράτησης φόρου στην πηγή, πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα για τον πραγματικό δικαιούχο αυτών των τόκων, φορολογικό κάτοικο άλλου κράτους μέλους, να υποβάλλει ένα πιστοποιητικό στον φορέα πληρωμής ώστε ο τελευταίος να μην προβαίνει στην παρακράτηση φόρου στην πηγή·
- (18) ότι για το σκοπό αυτόν πρέπει να προβλεφθεί η έκδοση τέτοιου πιστοποιητικού από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών εντός εύλογου χρονικού διαστήματος·
- (19) ότι ο στόχος της διασφάλισης της πραγματικής φορολόγησης των τόκων που καταβάλλονται μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών, συνεπάγεται τη συνακόλουθη υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίσουν την εξάλειψη κάθε διπλής φορολογίας αυτών των τόκων·
- (20) ότι σε περίπτωση που έχει εφαρμοστεί παρακράτηση φόρου στην πηγή επί των τόκων, το κράτος μέλος φορολογικής κατοικίας του πραγματικού δικαιούχου πρέπει να υπολογίσει αυτή την παρακράτηση μέχρι του ποσού του φόρου που οφείλεται στο έδαφός του για τους τόκους αυτούς και ότι η ενδεχόμενη διαφορά πρέπει να μπορεί να επιστρέφεται από το κράτος μέλος όπου είναι εγκατεστημένος ο φορέας πληρωμής·
- (21) ότι η ίδια αρχή πρέπει να εφαρμόζεται για τους τόκους που προέρχονται από ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων, και ότι πρέπει να προβλεφθούν κατάλληλες μέθοδοι για να διασφαλιστεί η εξάλειψη της διπλής φορολογίας επί των αντίστοιχων τόκων·

¹² ΕΕ L 336, 27.12.1977, σ. 15.

- (22) ότι το Συμβούλιο, στο πλαίσιο των αποφάσεών του της 1ης Δεκεμβρίου 1997 για τη φορολόγηση της αποταμίευσης, υπογράμμισε την ανάγκη να διαφυλαχθεί η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών χρηματαγορών και τόνισε ότι οι βασικές αρχές μιας οδηγίας στον τομέα αυτό θα πρέπει να υιοθετηθούν σε όσο το δυνατόν ευρύτερη βάση· ότι, για το σκοπό αυτό, η Κοινότητα οφείλει να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τους κυριότερους εμπορικούς της εταίρους μεταξύ των τρίτων χωρών, είτε σε διμερή βάση, είτε σε πολυμερές επίπεδο, προκειμένου να διασφαλιστεί η πραγματική φορολόγηση των εισοδημάτων της αποταμίευσης -τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας οδηγίας- που καταβάλλονται σε φορολογικούς κατοίκους των κρατών μελών από φορείς πληρωμής εγκατεστημένους στις εν λόγω τρίτες χώρες.
- (23) ότι είναι σκόπιμο να προβλεφθεί η επανεξέταση της κατάστασης από το Συμβούλιο βάσει έκθεσης της Επιτροπής τρία χρόνια μετά την καταληκτική ημερομηνία για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον θα χρειαστούν νέα βήματα προόδου με στόχο την καλύτερη πραγματική φορολόγηση των εισοδημάτων από αποταμιεύσεις,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1 **Αντικείμενο**

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα που επιτρέπουν ελάχιστο επίπεδο πραγματικής φορολόγησης των τόκων που καταβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα τα οποία έχουν τη φορολογική τους κατοικία σε διαφορετικό κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο πραγματοποιείται η πληρωμή από τον φορέα πληρωμής.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλιστεί η εκτέλεση των καθηκόντων που απαιτούνται για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας από τον φορέα πληρωμής των τόκων, ο οποίος είναι εγκατεστημένος στο έδαφός τους, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασης του οργανισμού που οφείλει το κεφάλαιο που παράγει αυτούς τους τόκους.

Άρθρο 2 **Μοντέλο συνόπαρξης**

1. Τα κράτη μέλη επιλέγουν είτε το σύστημα της παροχής των πληροφοριών στο κράτος μέλος φορολογικής κατοικίας του πραγματικού δικαιούχου της πληρωμής (στο εξής «καθεστώς παροχής πληροφοριών») είτε το σύστημα της παρακράτησης φόρου στην πηγή (στο εξής «καθεστώς παρακράτησης φόρου στην πηγή»), σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8.
2. Κάθε κράτος μέλος εφαρμόζει ένα και το αυτό καθεστώς σε όλες τις πληρωμές τόκων που πραγματοποιούνται από έναν εγκατεστημένο στο έδαφός του φορέα πληρωμής στα φυσικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι άλλων κρατών μελών.

Άρθρο 3 **Γενικοί ορισμοί**

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας:

- α) ως «πραγματικός δικαιούχος» νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο που εισπράττει τόκους για ίδιο λογαριασμό·

- β) ως «φορέας πληρωμής» νοείται κάθε οικονομικός φορέας που είναι υπεύθυνος για την πληρωμή τόκων προς άμεσο όφελος του πραγματικού δικαιούχου, είτε πρόκειται για τον ίδιο τον οφειλέτη του τοκιζόμενου κεφαλαίου είτε ακόμη για το φορέα που είναι επιφορτισμένος με την πληρωμή των τόκων από τον οφειλέτη ή τον πραγματικό δικαιούχο, κατά το μέτρο που ο οικονομικός φορέας είναι εγκατεστημένος στην Κοινότητα εκτός του κράτους μέλους στο οποίο ο πραγματικός δικαιούχος έχει την φορολογική του κατοικία·
- γ) σε περίπτωση δυσχέρειας μεταξύ τουλάχιστον δύο κρατών μελών για τον προσδιορισμό της «φορολογικής κατοικίας» του πραγματικού δικαιούχου, εφαρμόζονται τα ακόλουθα κριτήρια:
- i) ο πραγματικός δικαιούχος θεωρείται μόνιμος κάτοικος του κράτους μέλους στο οποίο διαθέτει σταθερή κατοικία· εάν διαθέτει σταθερή κατοικία σε πλείονα κράτη μέλη, θεωρείται μόνιμος κάτοικος του κράτους μέλους με το οποίο έχει στενότερους προσωπικούς και οικονομικούς δεσμούς (κέντρο ζωτικών συμφερόντων)·
 - ii) εάν δεν μπορεί να προσδιοριστεί το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται το κέντρο των ζωτικών συμφερόντων του δικαιούχου ή εάν ο τελευταίος δεν διαθέτει σταθερή κατοικία σε κανένα κράτος μέλος, θεωρείται μόνιμος κάτοικος του κράτους μέλους στο οποίο διαμένει συνήθως·
 - iii) εάν ο εν λόγω δικαιούχος διαμένει συνήθως σε πλείονα κράτη μέλη ή εάν δεν διαμένει συνήθως σε κανένα κράτος μέλος, θεωρείται μόνιμος κάτοικος του κράτους μέλους του οποίου έχει την υπηκοότητα·
 - iv) σε περίπτωση δυσχερειών για τον προσδιορισμό της φορολογικής κατοικίας ενός πραγματικού δικαιούχου μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών βάσει των κριτηρίων που αναφέρονται στα στοιχεία i), ii) και iii), τα εν λόγω κράτη μέλη συμφωνούν εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος σχετικά με τον καθορισμό ενός μοναδικού τύπου κατοικίας·
- δ) ως «αρμόδια αρχή» ενός κράτους μέλους νοείται μία από τις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 5 της οδηγίας 77/799/ΕΟΚ.

Άρθρο 4

Προσδιορισμός των πραγματικών δικαιούχων

Κάθε κράτος μέλος εγκρίνει και διασφαλίζει την εφαρμογή στο έδαφός του συστήματος που επιτρέπει στον φορέα πληρωμής να προσδιορίζει τους πραγματικούς δικαιούχους και τον τόπο φορολογικής τους κατοικίας για τους σκοπούς του άρθρου 1.

Άρθρο 5

Ορισμός των τόκων

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως «τόκοι» νοούνται:

- α) τα εισοδήματα από απαιτήσεις κάθε είδους, που συνοδεύονται ή όχι από ενυπόθηκες εγγυήσεις ή από ρήτρα συμμετοχής στα κέρδη του οφειλέτη, ιδίως δε τα εισοδήματα από τίτλους του δημοσίου και ομολογιακά δάνεια, συμπεριλαμβανομένων των προμηθειών και δώρων που συνδέονται με αυτά. Οι τόκοι υπερημερίας δεν θεωρούνται ως τόκοι·
- β) η αύξηση της αξίας απαιτήσεων, το εισόδημα από τις οποίες συνίσταται βάσει σύμβασης, αποκλειστικά ή κατά ένα μέρος στην εν λόγω αύξηση της αξίας,

ανεξαρτήτως της φύσης αυτής της αύξησης. Οι τόκοι που λαμβάνονται υπόψη συνίστανται στην περίπτωση αυτή στη διαφορά μεταξύ του εξοφληθέντος κεφαλαίου και της τιμής έκδοσης των αντίστοιχων τίτλων, η οποία καταβάλλεται από το φορέα πληρωμής κατά την εξόφληση της απαίτησης·

- γ) τα εισοδήματα που διανέμονται από οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, κατά την έννοια της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου¹³, οι οποίοι επενδύουν άμεσα ή έμμεσα άνω του 50% του ενεργητικού τους σε απαιτήσεις ή αντίστοιχους τίτλους·
- δ) η διαφορά μεταξύ της τιμής στην οποία επιτυγχάνεται η εξόφληση των μεριδίων των οργανισμών που αναφέρονται στο στοιχείο γ) και της τιμής έκδοσης των μεριδίων αυτών ή, εφόσον τα εν λόγω μερίδια έχουν αποκτηθεί μετά την έκδοση, της τιμής αγοράς από τον πραγματικό δικαιούχο.

Άρθρο 6

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στους τόκους που πληρώνονται από φορέα πληρωμής εγκατεστημένο σε έδαφος όπου εφαρμόζεται η συνθήκη δυνάμει του άρθρου 227 αυτής.

Άρθρο 7

Το καθεστώς παροχής πληροφοριών

1. Το κράτος μέλος του φορέα πληρωμής, εφόσον έχει επιλέξει το καθεστώς παροχής πληροφοριών, διαβιβάζει στο κράτος μέλος στο οποίο έχει τη φορολογική του κατοικία ο πραγματικός δικαιούχος τις πληροφορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 2, οι οποίες είναι απαραίτητες για τον ορθό καθορισμό του φόρου εισοδήματος που οφείλει ο τελευταίος στο κράτος μέλος της φορολογικής του κατοικίας.
2. Οι πληροφορίες που διαβιβάζουν οι αρμόδιες αρχές του πρώτου κράτους μέλους στις αρμόδιες αρχές του δεύτερου κράτους μέλους συνίστανται τουλάχιστον στην αναφορά του ύψους των καταβληθέντων τόκων, της ημερομηνίας καταβολής τους, των στοιχείων ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου και της κατοικίας που έχει δηλώσει ο ίδιος.
3. Η παροχή των πληροφοριών πραγματοποιείται αυτομάτως τουλάχιστον άπαξ ετησίως, εντός έξι μηνών μετά το τέλος του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, για τις καταβολές τόκων που έχουν πραγματοποιηθεί κατά το έτος αυτό.
4. Όσον αφορά τις πληροφορίες που παρέχονται στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας, το άρθρο 8 της οδηγίας 77/799/ΕΟΚ δεν έχει εφαρμογή.

Άρθρο 8

Το καθεστώς της παρακράτησης φόρου στην πηγή.

1. Το κράτος μέλος του φορέα πληρωμής, εφόσον έχει επιλέξει το καθεστώς της παρακράτησης φόρου στην πηγή, παρακρατεί φόρο στην πηγή ελάχιστου ύψους 20% επί των τόκων που καταβάλλει ο φορέας πληρωμής στον πραγματικό δικαιούχο. Καμία άλλη παρακράτηση φόρου στην πηγή δεν μπορεί να διενεργηθεί στην Κοινότητα επί των τόκων που καταβάλλονται στους πραγματικούς δικαιούχους.

¹³ ΕΕ L 375, 31.12.1985, σ. 3.

2. Η παρακράτηση φόρου στην πηγή δεν διενεργείται όταν ο πραγματικός δικαιούχος υποβάλλει στο φορέα πληρωμής πιστοποιητικό που του χορηγεί η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους φορολογικής του κατοικίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9, όπου βεβαιώνεται ότι ο εν λόγω πραγματικός δικαιούχος έχει ενημερώσει την αρχή αυτή για τους τόκους που πρόκειται να εισπράξει. Όταν το ποσό των καταβεβλημένων τόκων υπερβαίνει το ποσό που αναφέρεται στο πιστοποιητικό, παρακρατείται φόρος στην πηγή επί της διαφοράς μεταξύ των δύο ποσών.
3. Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη που έχουν επιλέξει το καθεστώς της παρακράτησης φόρου στην πηγή να παρέχουν επίσης και τις πληροφορίες που προβλέπονται στο πλαίσιο των εθνικών τους διατάξεων ή των διμερών συμφωνιών που έχουν συνάψει με άλλα κράτη μέλη.

Άρθρο 9

Χορήγηση του πιστοποιητικού

Οι αρμόδιες αρχές κάθε κράτους μέλους υποχρεούνται να χορηγούν ένα πιστοποιητικό βάσει των πληροφοριών που τους παρέχουν οι φορολογικοί τους κάτοικοι, πραγματικοί δικαιούχοι τόκων που τους οφείλει ένας φορέας πληρωμής. Το πιστοποιητικό αυτό πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου και του φορέα πληρωμής, το ποσό των τόκων που πρόκειται να εισπραχθούν και την ημερομηνία πληρωμής. Η χορήγηση του εν λόγω πιστοποιητικού στον πραγματικό δικαιούχο που το έχει ζητήσει πραγματοποιείται εντός προθεσμίας δύο μηνών από της υποβολής της αιτήσεως.

Άρθρο 10

Εξάλειψη της διπλής φορολογίας

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για την εξάλειψη κάθε διπλής φορολογίας επί των τόκων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία.
2. Όταν επί των τόκων που εισπράττει ένας πραγματικός δικαιούχος έχει παρακρατηθεί φόρος στην πηγή στο κράτος μέλος του φορέα πληρωμής, το κράτος μέλος της φορολογικής κατοικίας του εν λόγω πραγματικού δικαιούχου του χορηγεί πίστωση φόρου ίση με το παρακρατηθέν στην πηγή ποσό, μέχρι του ποσού του φόρου που οφείλεται στο έδαφός του για τους τόκους αυτούς. Σε περίπτωση που η παρακράτηση φόρου στην πηγή που έχει πράγματι διενεργηθεί στο κράτος μέλος του φορέα πληρωμής υπερβαίνει την πίστωση φόρου που έχει χορηγήσει στον πραγματικό δικαιούχο το κράτος μέλος φορολογικής του κατοικίας, το κράτος μέλος του φορέα πληρωμής επιστρέφει τη διαφορά άμεσα στον πραγματικό δικαιούχο.
3. Όσον αφορά τις πληρωμές τόκων κατά την έννοια του άρθρου 5, στοιχεία γ) και δ):
 - α) σε περίπτωση που το κράτος μέλος του φορέα πληρωμής έχει επιλέξει το καθεστώς της παροχής πληροφοριών, το κράτος μέλος φορολογικής κατοικίας του πραγματικού δικαιούχου χορηγεί στον τελευταίο, μέχρι του ποσού του φόρου που οφείλεται επί των τόκων αυτών στο έδαφός του, πίστωση φόρου ίση με τη φορολογία που έχει πράγματι επιβαρύνει, στο επίπεδο των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, τα εισοδήματα που αντιστοιχούν στους τόκους που έχουν καταβληθεί στον εν λόγω πραγματικό δικαιούχο·
 - β) σε περίπτωση που το κράτος μέλος του φορέα πληρωμής έχει επιλέξει το καθεστώς της παρακράτησης φόρου στην πηγή, ο φορέας πληρωμής μειώνει την παρακράτηση φόρου στην πηγή που προβλέπεται στο άρθρο 8 κατά το ποσό της φορολογίας που έχει πράγματι επιβαρύνει, στην περίπτωση των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, τα εισοδήματα που αντιστοιχούν στους τόκους που

έχουν καταβληθεί στον εν λόγω πραγματικό δικαιούχο. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος φορολογικής κατοικίας του πραγματικού δικαιούχου χορηγεί στον τελευταίο πίστωση φόρου που καλύπτει το σύνολο της φορολογίας που έχει πράγματι επιβαρύνει τους τόκους, μέχρι του ποσού του φόρου που οφείλεται στο έδαφός του για τους τόκους αυτούς.

4. Όταν έχει παρακρατηθεί σε τρίτο κράτος φόρος, χωρίς δυνατότητα επιστροφής, επί των τόκων που έχουν καταβληθεί, μέσω φορέα πληρωμής εγκατεστημένου σε ένα κράτος μέλος, σε πραγματικό δικαιούχο φορολογικό κάτοικο άλλου κράτους μέλους, το κράτος μέλος του φορέα πληρωμής το οποίο έχει επιλέξει το καθεστώς της παρακράτησης φόρου στην πηγή μειώνει το ποσό της παρακράτησης φόρου στην πηγή επί των εν λόγω τόκων κατά το ποσό που έχει ήδη παρακρατηθεί.

Άρθρο 11

Διαπραγματεύσεις με τις τρίτες χώρες

Η Κοινότητα προβαίνει σε διαπραγματεύσεις με τους κυριότερους εμπορικούς της εταίρους μεταξύ των τρίτων χωρών, είτε σε διμερή βάση, είτε σε πολυμερές επίπεδο, προκειμένου να διασφαλιστεί η πραγματική φορολόγηση των εισοδημάτων της αποταμίευσης -τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας οδηγίας- που καταβάλλονται σε φορολογικούς κατοίκους των κρατών μελών από φορείς πληρωμής εγκατεστημένους στις εν λόγω τρίτες χώρες.

Άρθρο 12

Μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν το αργότερο την 31η Δεκεμβρίου 1999 τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από την 1η Ιανουαρίου 2001.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία. Στην ανακοίνωση αυτή περιλαμβάνεται πίνακας αντιστοιχίας όπου αναφέρονται τα ισχύοντα ή υπό θέσπιση εθνικά μέτρα που αντιστοιχούν σε καθένα από τα άρθρα της παρούσας οδηγίας. Τα κράτη μέλη παρέχουν επίσης τα στοιχεία των αρμόδιων αρχών τους.

Άρθρο 13

Επανεξέταση

Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο πριν από την 1η Ιανουαρίου 2004 έκθεση σχετικά με τη λειτουργία της παρούσας οδηγίας. Βάσει της εν λόγω έκθεσης, η Επιτροπή προτείνει στο Συμβούλιο, εάν συντρέχει λόγος, τις τροποποιήσεις της οδηγίας που θα ήταν απαραίτητες προκειμένου να διασφαλιστεί η καλύτερη πραγματική φορολόγηση των εισοδημάτων από αποταμιεύσεις, καθώς και η εξάλειψη των ανεπιθύμητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

Άρθρο 14
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά την ημερομηνία δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 15
Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο,
Ο Πρόεδρος

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ
ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ, ΣΥΝΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

της

στον τομέα της φορολόγησης της αποταμίευσης

**ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ, ΣΥΝΕΡΧΟΜΕΝΟΙ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,**

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ:

ότι, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ανάγκη διαφύλαξης της ανταγωνιστικότητας των χρηματαγορών σε παγκόσμια κλίμακα, πρέπει να υιοθετηθούν σε όσο το δυνατόν ευρύτερη βάση τα στοιχεία που συμφωνήθηκαν στο κείμενο για θέματα φορολογίας της αποταμίευσης στο πλαίσιο των συμπερασμάτων του Συμβουλίου Ecofin της 1ης Δεκεμβρίου 1997.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ:

ότι η πρόταση οδηγίας που υποβλήθηκε στις 20 Μαΐου 1998 από την Επιτροπή, με σκοπό την εξασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου πραγματικής φορολόγησης των εισοδημάτων της αποταμίευσης υπό μορφή τόκων εντός της Κοινότητας, βασίζεται στα προαναφερθέντα στοιχεία.

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ:

την συμφωνία που επήλθε κατά το Συμβούλιο Ecofin της 1ης Δεκεμβρίου 1997 σχετικά με την ανάγκη να δεσμευθούν τα κράτη μέλη ότι παράλληλα με τη συζήτηση της εν λόγω πρότασης οδηγίας, θα προωθήσουν την εφαρμογή μέτρων ισοδύναμων με εκείνα της οδηγίας στις τρίτες χώρες καθώς και στα εξαρτώμενα ή συνδεδεμένα εδάφη τους ή στα οποία τα κράτη μέλη έχουν ιδιαίτερες αρμοδιότητες ή φορολογικά προνόμια και τα οποία δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας,

ΕΚΔΙΔΟΥΝ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Τα κράτη μέλη δεσμεύονται, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους και εκείνων της Κοινότητας, ότι, παράλληλα με τη συζήτηση για την πρόταση οδηγίας που υποβλήθηκε στις 20 Μαΐου 1998 από την Επιτροπή προκειμένου να εξασφαλιστεί ένα ελάχιστο επίπεδο πραγματικής φορολόγησης των εισοδημάτων της αποταμίευσης υπό μορφή τόκων εντός της Κοινότητας, θα προωθήσουν την εφαρμογή ισοδύναμων μέτρων στις τρίτες χώρες σχετικά με τις πληρωμές τόκων στους κατοίκους της Κοινότητας.

Άρθρο 2

Τα κράτη μέλη που έχουν εξαρτώμενα ή συνδεδεμένα εδάφη ή έχουν ειδικές αρμοδιότητες ή φορολογικά προνόμια σε άλλα εδάφη, δεσμεύονται να λάβουν τα ενδεδειγμένα μέτρα, ενδεχομένως στο πλαίσιο των συνταγματικών τους διατάξεων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι διατάξεις για τις πληρωμές τόκων στους κατοίκους της Κοινότητας, ισοδύναμες με εκείνες που θα περιλαμβάνονται στην εκδοθείσα οδηγία, θα μπορούν να εφαρμοστούν στα εν λόγω εδάφη.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Η παρούσα πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στον κοινοτικό προϋπολογισμό

ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Επιπτώσεις της πρότασης στις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)

Τίτλος της πρότασης: Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εξασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου πραγματικής φορολόγησης των εισοδημάτων της αποταμίευσης υπό μορφή τόκων στην Κοινότητα

Αριθμός αναφοράς της αξιολόγησης των επιπτώσεων στις επιχειρήσεις : 98006.

Η πρόταση:

1. *Λαμβανομένης υπόψη της αρχής της επικουρικότητας, γιατί είναι απαραίτητη η λήψη κοινοτικών νομοθετικών μέτρων στον εν λόγω τομέα και ποιοι είναι οι κυριότεροι στόχοι της;*

Στόχος της παρούσας πρότασης οδηγίας είναι να καταστεί δυνατό ένα ελάχιστο επίπεδο πραγματικής φορολόγησης των τόκων που καταβάλλονται σε κάθε κράτος μέλος σε φυσικά πρόσωπα που έχουν τη φορολογική τους κατοικία σε άλλο κράτος μέλος.

Πράγματι, ελλείπει του συντονισμού των εθνικών καθεστώτων, σήμερα τα φυσικά πρόσωπα που είναι κάτοικοι των κρατών μελών έχουν τη δυνατότητα να αποφεύγουν κάθε είδους φορολόγηση των τόκων που εισπράττουν σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο κατοικούν. Το γεγονός αυτό προκαλεί στρεβλώσεις στη λειτουργία της Ενιαίας Αγοράς, καθώς και απώλεια φορολογικών εσόδων από τα κράτη μέλη.

Ο ευρωπαϊκός χρηματοπιστωτικός χώρος, που δημιουργήθηκε χάρη στην ελευθέρωση των κινήσεων κεφαλαίων, δεν μπορεί να αποφέρει τις πλήρεις θετικές του συνέπειες, που απορρέουν από την αύξηση του ανταγωνισμού μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών, εάν οι αποφάσεις των αποταμιευτών λαμβάνονται σε συνάρτηση με τη δυνατότητα αποφυγής του φόρου και όχι βάσει της σύγκρισης μεταξύ των εναλλακτικών επενδυτικών λύσεων λαμβάνοντας υπόψη τα εγγενή τους πλεονεκτήματα.

Οι επιπτώσεις στις επιχειρήσεις

2. *Ποιος θα επηρεαστεί από την πρόταση;*

- *ποιοι τομείς επιχειρήσεων;*
- *ποια μεγέθη επιχειρήσεων (ποσοστό μικρομεσαίων επιχειρήσεων);*
- *υπάρχουν ιδιαίτερες γεωγραφικές ζώνες στην Κοινότητα όπου είναι εγκατεστημένες οι επιχειρήσεις αυτές;*

Η έκδοση της παρούσας οδηγίας δεν θα προκαλέσει καμία αύξηση της φορολογικής πίεσης επί των εισοδημάτων των επιχειρήσεων σε κανέναν οικονομικό τομέα. Πράγματι, για να αποφευχθούν τα εμπόδια στις διασυνοριακές οικονομικές δραστηριότητες, που δεν θα ήταν συμβιβασίμα με την Ενιαία Αγορά, αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας οι ροές διατραπεζικών τόκων και γενικότερα μεταξύ όσων δεν είναι φυσικά πρόσωπα. Όσον αφορά τις ατομικές επιχειρήσεις, οι

διασυννοριακοί τόκοι που εισπράττουν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, αλλά η ύπαρξη ενός διορθωτικού μηχανισμού, που επιτρέπει την αποφυγή της παρακράτησης φόρου στην πηγή επί των εισοδημάτων που γνωστοποιούνται στη φορολογική διοίκηση του κράτους κατοικίας, προστατεύει τις επιχειρήσεις αυτές από διπλή φορολόγηση.

Συνεπώς, οι επιπτώσεις της πρότασης επικεντρώνονται στο κόστος του πρόσθετου διοικητικού φόρτου που επιβάλλεται στους φορείς πληρωμής των τόκων, οι οποίοι είναι εν γένει χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Ειδικότερα, η εκτέλεση των μέτρων ανατίθεται στους φορείς πληρωμής των τόκων, που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος όλων των κρατών μελών της Κοινότητας. Στην κατηγορία αυτή δύναται να εμπίπτουν, κατ'αρχήν, όλα τα πρόσωπα τα οποία, μη ενεργώντας ιδιωτικά ως φυσικά πρόσωπα, προβαίνουν σε πληρωμές τόκων σχετικά με δικά τους χρέη ή χρέη τρίτων. Στην πράξη, οι φορείς πληρωμής πολύ σπάνια είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η ιδιότητα του φορέα πληρωμής αφορά αποκλειστικά τις επιχειρήσεις ή τους επαγγελματίες που πληρώνουν τόκους σε φυσικά πρόσωπα: συνεπώς η πλειονότητα των εκδοτών τίτλων και των φορέων της αγοράς δεν θα υποστεί καμία πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση.

3. *Ποια μέτρα πρέπει να λάβουν οι επιχειρήσεις για να συμμορφωθούν με την πρόταση;*

Τα πρόσωπα που θα έχουν την ιδιότητα του φορέα πληρωμής κατά κανόνα ήδη υποχρεούνται να τηρούν τα στοιχεία ταυτότητας των δικαιούχων των πληρωμών τους, ενώ συχνά επίσης έχουν την ευθύνη συλλογής φόρων ή δήλωσης εισοδημάτων στην εθνική φορολογική τους διοίκηση. Οι πρόσθετες υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν για την εκτέλεση των μέτρων που θεσπίζει η παρούσα οδηγία θα απαιτήσουν ασφαλώς την προσαρμογή των διοικητικών διαδικασιών και των προγραμμάτων πληροφορικής, αλλά τα μέτρα έχουν σχεδιαστεί κατά τρόπον ώστε το κόστος αυτής της προσαρμογής, καθώς και ο πρόσθετος διοικητικός φόρτος να μπορούν να είναι κατ'αρχήν σχετικά περιορισμένα. Τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν υπόψη αυτή την ανάγκη κατ'τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο.

4. *Ποιες είναι οι πιθανές οικονομικές συνέπειες της πρότασης*

- *στην απασχόληση;*
- *στις επενδύσεις και στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων;*
- *στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων;*

Το γεγονός ότι όλοι οι τόκοι που καταβάλλονται στην Κοινότητα λαμβάνονται υπόψη, χωρίς ωστόσο να λαμβάνεται υπόψη ο τόπος εγκατάστασης του οφειλέτη, έχει ως αποτέλεσμα ότι οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στην Κοινότητα δεν περιέρχονται σε μειονεκτική θέση, όταν δανείζονται κεφάλαια, σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους από τις τρίτες χώρες. Συνεπώς, περιορίζονται οι κίνδυνοι μετατόπισης των δραστηριοτήτων έκδοσης των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων εκτός της Κοινότητας με μόνο στόχο την αποφυγή του φόρου.

Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας περιορίζεται στους τόκους που καταβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα τα οποία κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος από αυτό στο οποίο καταβάλλονται οι τόκοι. Ως εκ τούτου, το κόστος χρηματοδότησης των επιχειρήσεων θα επηρεαστεί σε μικρό βαθμό από την παρακράτηση φόρου στην πηγή επί των τόκων.

Όσον αφορά τα μερίσματα, η νομοθεσία των κρατών μελών ήδη επιτρέπει την επίτευξη του στόχου εξασφάλισης ενός ελάχιστου επιπέδου πραγματικής φορολόγησης, ανεξαρτήτως του τόπου εισπραξης. Το γεγονός ότι θα καταστεί δυνατό ένα ελάχιστο επίπεδο πραγματικής φορολόγησης και των διασυννοριακών τόκων θα συμβάλει ασφαλώς στην εξάλειψη των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων μέσων χρηματοδότησης των επιχειρήσεων, συγκεκριμένα δε των μέσων που επιτρέπουν τη χρηματοδότηση υπό μορφή επιχειρηματικού κεφαλαίου και των μέσων χρηματοδότησης υπό μορφή χρέους. Η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων υπό μορφή επιχειρηματικού κεφαλαίου θα τεθεί επίσης σε ισότιμη βάση με τη χρηματοδότηση του δημόσιου τομέα μέσω δανειοληψίας.

Ειδικότερα, το φαινόμενο της μη φορολόγησης των διασυννοριακών τόκων, εκτός του ότι προκαλεί άμεση απώλεια των φορολογικών εσόδων που συνδέονται με αυτούς τους τόκους, έχει επίσης ως αποτέλεσμα ότι υποχρεώνει ορισμένα κράτη μέλη – για να αποφύγουν τον κίνδυνο μαζικής μετατόπισης των αποταμιεύσεων – να μειώνουν το φορολογικό συντελεστή επί των εγχώριων τόκων σε επίπεδο χαμηλότερο από αυτό που θα μπορούσαν να είχαν επιλέξει υπό διαφορετικές συνθήκες.

Η εφαρμογή είναι ελάχιστου επιπέδου πραγματικής φορολόγησης της διασυννοριακής επένδυσης των αποταμιεύσεων μπορεί επίσης να συνδράμει της προσπάθειας των κρατών μελών για εξισορρόπηση των φορολογικών επιβαρύνσεων μεταξύ των διαφόρων συντελεστών της παραγωγής και κατ'ακολουθία στη μείωση των υποχρεωτικών επιβαρύνσεων επί των εισοδημάτων της εργασίας, γεγονός που δεν μπορεί παρά να μειώσει το λειτουργικό κόστος των επιχειρήσεων και να έχει θετικές συνέπειες για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την απορρόφηση της ανεργίας.

5. Περιέχει η πρόταση μέτρα στα οποία λαμβάνεται υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (μειωμένες ή διαφορετικές απαιτήσεις, κλπ.);

Οι επιπτώσεις της πρότασης στις επιχειρήσεις αφορά κυρίως τους φορείς πληρωμής που πολύ σπάνια είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Διαβούλευση

6. Οργανώσεις που διατύπωσαν τη γνώμη τους επί της πρότασης και παράθεση των βασικών στοιχείων της θέσης τους.

Οι βασικές αρχές της πρότασης έχουν εγκριθεί από το Συμβούλιο Ecofin της 1ης Δεκεμβρίου 1997 και δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα C της 6ης Ιανουαρίου 1998. Η δημοσίευση αυτή δεν προκάλεσε αντιδράσεις από καμία οργάνωση. Ωστόσο, το Μάιο του 1997 η *Ευρωπαϊκή Φορολογική Συνομοσπονδία* (CFI) δημοσίευσε μελέτη στην οποία αναφέρονταν οι βασικές διαφορές που υφίστανται στη φορολόγηση των τόκων και των μερισμάτων και διατυπώθηκε το συμπέρασμα ότι η εξάλειψη των διαφορών αυτών είναι απαραίτητη για τη δημιουργία μιας ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς κεφαλαίων. Η *Ευρωπαϊκή Ένωση Ενυπόθηκης Πίστης*, σε απάντηση της έκθεσης της Επιτροπής «Η φορολογία στην Ευρωπαϊκή Ένωση»¹⁴, επεσήμανε την ανησυχία της ότι η εναρμόνιση της φορολόγησης των εισοδημάτων του κεφαλαίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα μπορούσε να είναι προβληματική και να προκαλέσει μετατόπιση των κεφαλαίων σε χώρες εκτός της Κοινότητας, όπου η φορολόγησή τους είναι ευνοϊκότερη. Το Μάιο του 1997 η *Τραπεζική Ομοσπονδία της*

¹⁴ COM(96) 546 τελικό της 22ας Οκτωβρίου 1996.

Ευρωπαϊκής Ένωσης, αντιδρώντας στην ίδια έκθεση, εξέφρασε την ανησυχία της για μια πιθανή μετατόπιση των καταθέσεων και των επενδύσεων εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω της καθιέρωσης ενός ελάχιστου επιπέδου παρακράτησης φόρου στην πηγή. Ο *Ευρωπαϊκός Όμιλος Ταμιεντηρίων* αναγνώρισε τον Ιούνιο του 1997 την ανάγκη εναρμόνισης της φορολόγησης των εισοδημάτων από αποταμιεύσεις και δήλωσε ότι τάσσεται υπέρ μιας ήπιας μετάβασης προς τη θέσπιση της παρακράτησης φόρου στην πηγή με ένα μέτριο συντελεστή.

ISSN 0254-1483

COM(98) 295 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR

10 09 08

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-98-354-GR-C

ISBN 92-78-36849-0

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Λουξεμβούργο